

СТРУКТУРНА ОРГАНІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ *POWER* У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Рудік І. В.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
вул. Дворянська, 2, Одеса, Україна
orcid.org/0000-0001-6121-8060
i.rudik@onu.edu.ua*

Ключові слова: *концепт,
вербалізація, картина
світу, концептуальна
ознака, дефініційний аналіз,
контекстуальний аналіз.*

Пропонована розвідка спрямована на виявлення способів вербалізації концепту *POWER* в англійській мові та моделювання його структури. Встановлено, що в англійській мові концепт *POWER* є сегментним утворенням зі складною структурою та включає такі компоненти: образний компонент, енциклопедичне поле, інтерпретаційне поле, що представляє периферію досліджуваного концепту. Когнітивний образ є об'ємним і представленим низкою метафоричних моделей, отриманих в результаті аналізу сполучуваності лексем-презентантів концепту *POWER*. Навколо образного компонента розташовані чотири сегменти, що мають у повсякденній картині світу еквіваленти «вид», «тип», «варіант»: “Physical Strength”, “Vital Force”, “Mental Strength”, “Social Power”. Сукупність сегментів утворює енциклопедичне поле, що містить ознаки, які відбивають досвід пізнання суспільством феномена сили у різних ситуаціях і характеризують силу з різних сторін, суттєвих для людей. Зміст концепту *POWER* формується не лише прямими номінаціями, а й концептуальною метафорою. Аналіз мовного матеріалу свідчить про те, що досвід оперування матеріальними об'єктами, їх якостями та властивостями, чуттєве пізнання фізичних параметрів створює основу для пізнання ідеальних об'єктів, зокрема такого складного абстрактного поняття, як сила.

За своєю онтологічною сутністю сила є складним і багатовимірним феноменом, що відображено у змістовному просторі та структурній організації відповідного концепту. Концепт *POWER* в англійській мові є сегментним утворенням зі складною структурою, що включає ядро (образний компонент та енциклопедичне поле) та периферію (інтерпретаційне поле). Проведене дослідження показало, що структура концепту *POWER* не є жорсткою та допускає включення інших іменників та прикметників, а також інших частин мови з відповідними значеннями. Зміст цього концепту в певній картині світу не обмежується семантикою розглянутих лексем. Концепт містить усе, що індивід знає про цей феномен, включає його емоції, різні асоціації. Мовні засоби є лише механізмом інтеріоризації сенсу, процесів у свідомості.

STRUCTURAL ORGANIZATION OF THE CONCEPT OF POWER IN MODERN ENGLISH

Rudik I. V.

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Foreign Languages
for Specific Purposes
Odesa I. I. Mechnikov National University
Dvoryanska str., 2, Odesa, Ukraine
orcid.org/0000-0001-6121-8060
i.rudik@onu.edu.ua*

Key words: *concept, verbalization, picture of the world, conceptual feature, definitional analysis, contextual analysis.*

The research is aimed at identifying ways of verbalizing the concept of POWER in the English language and modeling its structure. It has been established that in the English language the concept of POWER is a segmental formation with a complex structure that includes the following components: a figurative component, an encyclopedic field, an interpretative field, representing the periphery of the studied concept. The cognitive image is voluminous and is represented by a number of metaphorical models obtained as a result of analyzing the compatibility of lexeme-presenters of the concept of POWER. The figurative component is formed by four segments that have the equivalents of “species”, “type”, “variant” in the everyday picture of the world: “Physical Strength”, “Vital Force”, “Mental Strength”, “Social Power”. The set of segments forms an encyclopedic field that reflects the society’s practice-based knowledge of the phenomenon of power in different situations and characterizes power from different perspectives that are essential for people. The content of the concept of POWER is formed not only by direct nominations, but also by a conceptual metaphor. Analysis of linguistic material indicates that the experience of operating with material objects, their qualities and properties, sensory cognition of physical parameters create the basis for cognition of ideal objects, in particular, such a complex abstract concept as POWER. According to its ontological essence, power is a complex, multidimensional phenomenon, which is reflected in the content space and structural organization of the taken concept. The concept of POWER in English is a segmental formation with a complex structure, which includes the core (figurative component and encyclopedic field) and the periphery (interpretive field). The conducted research has shown that the structure of the concept of POWER is not rigid and allows the inclusion of other nouns and adjectives, as well as other parts of speech with corresponding meanings. The content of this concept in a certain picture of the world is not limited to the semantics of the considered lexemes. It contains everything that an individual knows about this phenomenon, it also includes their emotions, associations of various nature. Language means are only a mechanism for the internalization of meaning, processes in consciousness.

Постановка проблеми. Як слушно зазначає українська дослідниця І.М. Колегаєва, дослідження вербалізованих концептів на сьогодні є магістральним напрямком лінгвокогнітивістики. Об’єктом вивчення стають як загальнолюдські, так і етноспецифічні, культурологічні концепти, вербалізовані різними мовами

і розглядувані в різних ракурсах [Колегаєва, 2018, с. 122].

Концептуалізація є процесом визначення набору когнітивних ознак (зокрема, категоріальних) певного явища реального або уявного світу, які дають змогу людині зберігати у свідомості і поповнювати новою інформацією це поняття і

уявлення про нього й відрізнити його від інших феноменів.

Пропонована розвідка присвячена висвітленню специфіки концепту POWER у сучасній англійській мові на основі розгляду особливостей мовних засобів його об'єктивації та моделювання його структури.

Актуальність роботи визначається необхідністю комплексного дослідження лексичних засобів об'єктивації уявлень про феномен сили в сучасній англійській мові.

Аналіз сучасних лінгвістичних підходів до визначення концепту дозволяє тлумачити його як ментальне утворення, синтез мовних і немовних засобів вираження, що закріплені у пізнанні як індивіда, так і суспільства, зберігаються у національній пам'яті носіїв мови, відображають національно-культурну специфіку народів та становлять одиниці пізнання та інформаційної структури, яка відображає людський досвід [Деріх, 2018, с. 61].

Належність концепту POWER до абстрактних концептів передбачає огляд робіт, присвячених вивченню та аналізу останніх. Предмет дослідження когнітивістів становили такі абстрактні концепти, як LAZINESS [Домбровська, 2023], LOVE [Козлова, Сєдакова, 2020], SECRET [Грігорян, 2024], ВОРОГ [Худолій, 2014] та ін. Лінгвісти одноставно вважають, що, на відміну від конкретних концептів, абстрактні концепти важче піддаються опису, що зумовлено багаторівневим змістом їх понятійного смислу.

Щодо власне концепту POWER наразі досліджень небагато: О. Фесик звертається до атрибутивного, структуралістського, біхевіористського підходів до трактування поняття «сила» у сфері міжнародних конфліктів [Фесик, 2017], а О.О. Одінцева зосереджується на вербалізації концепту POWER в англійському політичному дискурсі [Одінцева, 2016]. Отже, існує нагальна потреба визначення структурної організації концепту POWER.

Мета і завдання статті. Об'єктом дослідження є іменні частини англійської мови (іменники та прикметники), що виступають як репрезентанти концепту POWER.

Предметом дослідження є специфіка структурування концепту POWER на основі мовних засобів його репрезентації.

Мета дослідження полягає у виявленні способів вербалізації концепту POWER та моделюванні його структури.

Поставлена мета передбачає вирішення таких завдань:

1) провести аналіз лексикографічних джерел з метою визначення мовних засобів об'єктивації досліджуваного концепту;

2) за допомогою дефініційного аналізу встановити подібності та відмінності в семантиці лексем-репрезентантів концепту POWER;

3) визначити структурні особливості концепту POWER.

Для вирішення поставлених завдань був використаний комплекс дослідних методів:

– метод концептуального аналізу, що передбачає процес реконструкції концепту шляхом вивчення семантики його вербальних репрезентацій;

– метод дефініційного аналізу, спрямований на визначення семантичної структури лексем-репрезентантів концепту;

– метод контекстуального аналізу, що дозволяє виділяти та уточнювати концептуальні ознаки на основі елементів сенсу, що актуалізуються при входженні лексем-репрезентантів у певний контекст;

– метод когнітивної інтерпретації, що дозволяє моделювати концепти як одиниці когнітивної свідомості з опорою на отримані лінгвістичні дані.

Матеріалом дослідження послужили контексти з творів різних жанрів англійської та американської художньої літератури XX–XXI століття, а також дані англійських тлумачних словників, словників синонімів.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Сила становить як психічний, так і морально-етичний феномен.

На думку психологів, внутрішня, психічна сила найчастіше ототожнюється з поняттями сили волі та сили характеру. Сили волі, що виявляється однаково у всіх ситуаціях, немає. Сила волі виявляється в тому, які перешкоди подолані за допомогою вольових дій і які результати при цьому отримані, а також у тому, від яких спокус відмовляється людина, як вона уміє стримувати свої почуття, не допускаючи імпульсивних дій [Ковтун, 2014].

Соціальні психологи пов'язують поняття сили з уявленнями про лідерство, вплив, управління, владу. Ці феномени, на відміну сили волі і сили характеру, можуть виявлятися лише у соціумі [Собчишин, 2020].

Такі феномени, як сила волі, сила характеру, лідерство, є ситуативно зумовленими та детермінованими мотиваційною сферою особистості, що включає мотиви, потреби та цілі.

Враховуючи результати аналізу даних тлумачних, енциклопедичних словників та фактичного матеріалу, вважаємо правомірним віднести концепт POWER в англійській мові до сегментних концептів, у кожному сегменті якого перебувають дискретні елементи – низка характеристик концепту, які називаються концептуальними озна-

ками. Когнітивний образ концепту формується у вигляді метафоричного осмислення відповідного предмета чи явища (когнітивна або концептуальна метафора).

Когнітивний образ досить об'ємний і представлений низкою метафоричних моделей, отриманих в результаті аналізу сполучуваності лексем-презентантів концепту POWER. Навколо образного компонента розташовані чотири сегменти, що мають у повсякденній картині світу еквіваленти «вид», «тип», «варіант»: “Physical Strength”, “Vital Force”, “Mental Strength”, “Social Power”. Сукупність сегментів утворює енциклопедичне поле, що містить ознаки, які відбивають досвід пізнання суспільством феномена сили у різних ситуаціях і характеризують силу з різних сторін, сутєвих для людей.

Виокремлення саме цих сегментів зумовлено розумінням людини як системи, в якій фізичне та психічне, тобто генетично зумовлене та сформоване протягом життя (природне та соціальне), утворюють нерозривну єдність. Феномен сили людини корелює з усіма зазначеними вище аспектами, що підтверджують дефініційний і контекстуальний аналізи.

Елементом структури концепту є також інтерпретаційне поле – сукупність когнітивних ознак, що інтерпретують образ та енциклопедичний зміст концепту, що є їх практичним осмисленням у свідомості людини. Інтерпретаційне поле складає його периферію. Тут є різноманітні тлумачення, відбиті у пареміях, афоризмах, крилатих висловлюваннях, які дозволяють виявити різноманітні смислові ознаки, приховані від прямого спостереження.

У пропонованій розвідці засоби об'єктивації концепту POWER включають прямі номінації концепту, метафоричні номінації, виділені на основі аналізу сполучності лексем-репрезентантів даного концепту.

На мовному рівні концепт POWER представлений різними частинами мови, однак у фокусі нашої уваги перебувають прикметники й іменники.

У класі іменника концепт POWER представлений такими одиницями: *brawn, domination, energy, force, forte, fortitude, influence, power, strength, vigour, violence, vitality*; у класі прикметника: *brawny, burly, energetic, forceful, muscular, powerful, robust, stalwart, strong, sturdy, tough, vigorous, violent, vital*, що становить 26 одиниць.

Узагальнюючи лексикографічні дані тлумачних словників, відзначимо, що загальною у семантиці всіх розглянутих нами лексичних одиниць є ознака «здатність», завдяки якій об'єкт може виконувати будь-які дії або протистояти зовнішньому впливу.

Враховуючи семантичні особливості лексем-репрезентантів аналізованого концепту, доходимо висновку, що вони не піддаються опису в термінах ядра, ближньої та дальньої периферії, оскільки розпадаються на чотири понятійні ділянки та можуть бути структуровані у вигляді чотирьох сегментів: “Physical Strength”, “Vital Force”, “Mental Strength”, “Social Power”.

Сегмент “Physical Strength” представлений широким спектром лексем: *strength, strong, force, power, powerful, brawn, brawny, sturdy, burly, muscular*.

Сегмент “Mental Strength” вербалізований лексемами-репрезентантами *strength, strong, power, force, forceful, fortitude, forte, tough*.

Сегмент “Vital Force” репрезентований синонімічним рядом *vigour, vigorous, energy, energetic, vitality, vital, strength, strong, force*.

Сегмент “Social Power” об'єктивується лексемами *power, powerful, strength, strong, force, forceful, influence, domination*.

Як бачимо, лексеми *strength, force* і *power* є найбільш репрезентативними і представленими у всіх чотирьох сегментах семантичного простору концепту. Серед прикметників найбільш широкою семантикою володіє слово *strong*.

Наведене вище дозволяє встановити, що дані лексеми повністю покривають семантичний простір концепту POWER, тобто є ключовими.

Результати дефініційного аналізу були доповнені результатами контекстуального аналізу, який необхідний не тільки для підтвердження даних, отриманих у ході аналізу словникових дефініцій, але й для конкретизації та уточнення концептуальних ознак на основі елементів змісту, що актуалізуються під час входження слова до певного контексту.

Згідно з результатами контекстуального аналізу найбільш продуктивними засобами об'єктивації концепту POWER в англійській мові є КМ з вихідною понятійною сферою «Артефакти». У більшості контекстів актуалізується уявлення носіїв мови про силу як ресурс, що належить суб'єкту і має для нього певну матеріальну цінність. Осмислення даного фрагмента дійсності здійснюється в рамках метафори STRENGTH IS MONEY, STRENGTH IS A LIMITED RESOURCE, STRENGTH IS A VALUABLE THING.

Зазначені метафори утворюють єдину систему, засновану на категоріальному розумінні понять, оскільки гроші входять у поняття обмежених ресурсів, а обмежені ресурси – у поняття цінних речей [Lakoff, Johnson 1980]. Погоджуючись із Дж. Лакоффом і М. Джонсоном, ми застосовуємо практику використання специфічної (вузької) метафори STRENGTH IS MONEY для характеристики всієї системи виділених вище метафор.

KM STRENGTH IS MONEY є варіативною та багатоаспектною і може виводитися з:

– поєднань з дієсловами *to possess, to have, to give, to get*, що позначають наявність власності чи певні події людини з нею, наприклад:

Ove had to push her into the classroom every morning because she no longer had the strength to do it herself [Backman, 2014, с. 182];

– сполучень з дієсловами, що вказують на можливість витратитись, виснажуватись унаслідок певних обставин:

You squander half your force with women [Lawrence, 2006, с. 118];

– поєднань з дієсловами *to need, to lack, to want, to have to*, що виражають потребу людини мати цінний ресурс:

'We all have to keep up our strength,' Mrs Glover said [Atkinson, 2013, с. 18];

– поєднань з дієсловами *to lend* та *to invest*:

And indignation lent me additional strength [MacGrath, 2006, с. 91].

Для лексем, що об'єктивують концепт POWER, характерними є також поєднання з дієсловами, що вказують на здатність відновлення (*to find, to gather, to recover, to regain, to draw*):

She kept Jamie in bed for four more days, feeding him, changing his bandages and helping him regain his strength [Sheldon, 2005, с. 112].

Незважаючи на те, що сила позиціонується як ресурс, здатний відновлюватися, його необхідно заощаджувати, що підтверджується поєднаннями з дієсловами *to save* та *to conserve*:

Save your energy for the most important things [Pratchett, 1993, с. 76].

З розглянутих у дослідженні прикладів випливає, що наявність у людини такого ресурсу, що асоціюється з сутністю, яка репрезентована концептом POWER, оцінюється носіями англійської мови позитивно. Навпаки, його відсутність – негативно.

Досить частотною є KM STRENGTH IS AN OBJECT, у межах якої сила може концептуалізуватися як:

– предмет, який може бути зважений, вимірний:

She thrashed and raged, railing at him with every ounce of strength she could summon, relishing in the pain of impact every time her blows landed on his body [Adrian, 2007, с. 138];

– предмет, який займає певний простір:

It was as if all the strength went out of her bones [Cleave, 2008, с. 83];

– предмет, який може ламатися:

I got some water, I got some bread: for perhaps I should have to walk far; and my strength must not break down [Bronte, 1994, с. 183].

У повсякденному житті нас оточує безліч фізичних об'єктів, властивості та функції яких у

нашій концептуальній системі розуміються у термінах KM STRENGTH IS A CONTAINER. Ця KM є досить поширеним способом концептуалізації сили:

She could not do it even if it were within her power [Adrian, 2007, с. 39].

Метафорична концептуалізація сутності сили як вмістища визначає вживання слів, що вербалізують відповідний концепт, з прийменниками *beyond, out of, past, in, into*. Прийменники *beyond, out of, past* номінують знаходження об'єкта поза межами описуваного вмістища. Так концептуалізації набуває відсутність, нестача сил для чогось. Прийменники *in* та *into* передбачають можливість знаходження / потрапляння всередину вмістища, репрезентуючи уявлення про наявність достатньої кількості сил.

KM STRENGTH IS A HOUSE об'єктивується у словосполученнях з дієсловом *to build/to build up*, що реалізує ідею зміцнення, розвитку сил, а також з іменником *base*, що позиціонує силу як необхідну основу для діяльності.

Наявність антропоморфних ознак у структурі концепту POWER зумовлює виділення на їх основі KM STRENGTH IS A PERSON. Сила в метафоричному поданні носіїв англійської мови може здійснювати ті ж дії і перебувати в тих же станах, що і реальна людина: вона може рухатися, керувати, мати обличчя і характер, що проявляється в метафорах STRENGTH IS A MASTER; STRENGTH IS AN OPPONENT; STRENGTH IS AN ENEMY.

Висновки і перспективи подальших розробок у даному напрямку. У ході роботи було встановлено, що зміст концепту POWER формується не лише прямими номінаціями, а й концептуальною метафорою. Аналіз мовного матеріалу свідчить про те, що досвід оперування матеріальними об'єктами, їх якостями та властивостями, чуттєве пізнання фізичних параметрів створює основу для пізнання ідеальних об'єктів, зокрема такого складного й абстрактного поняття, як сила.

За своєю онтологічною сутністю сила є складним, багатовимірним феноменом, що відображено у змістовному просторі та структурній організації відповідного концепту. Концепт POWER в англійській мові є сегментним утворенням зі складною структурою, що включає ядро (образний компонент та енциклопедичне поле) та периферію (інтерпретаційне поле). Проведене дослідження показало, що структура концепту POWER не є жорсткою та допускає включення інших іменників і прикметників, а також інших частин мови з відповідними значеннями. Зміст цього концепту в картині світу не обмежується семантикою розглянутих лексем. Концепт містить усе, що індивід знає про цей феномен, включає його емоції, різні

асоціації. Мовні засоби є лише механізмом інтеріоризації сенсу, процесів у свідомості.

Перспективу даного дослідження бачимо у визначенні концептуальних ознак, що утворюють зміст досліджуваного концепту.

ЛІТЕРАТУРА

- Грігорян А.І. Вербалізація приховування та розкриття секрету в англійськомовному кінодискурсі. *Мова. Література. Фольклор*. 2024. № 1. С. 20–27.
- Джеріх О.С. Концепт у сучасній когнітивній лінгвістиці та лінгвокультурології: поняття та структура. *Типологія мовних значень у діакронічному та зіставному аспектах*. 2018. Вип. 35–36. С. 61–69.
- Домбровська С.А. Тема негачії у вербалізованому полі концепту LAZINESS. *Записки з романо-германської філології*. 2023. Вип. 2 № 51. С. 66–75.
- Ковтун Н.М. Воля як основа соціальної активності: теоретико-методологічний аналіз : монографія. Житомир : Вид-во «Євенок О.О.», 2014. 292 с.
- Козлова Т.О., Сєдакова М.В. Концепт LOVE в англійськомовному танцювально-спортивному дискурсі. *Львівський філологічний часопис*. 2020. № 6. С. 96–100.
- Колегаєва І.М. Конструювання номінативного поля концепту: етапи та одиниці. *Записки з романо-германської філології*. 2018. Вип. 1. С. 121–127.
- Одінцова О.О. Концепт “Power” у політичному дискурсі (на матеріалі англійської прози) : матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу за період 2015–2016 рр. Том 2. Вінниця : Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2016. С. 30–33.
- Собчишин О. Феномен лідерства у філософії соціальної роботи: ретроспективний аналіз. *Social Work and Education*. 2020. Том. 7. № 4. pp. 466–482.
- Фесик О. Концепт дослідження категорії «м’яка» та «тверда» сила в розв’язанні міжнародних конфліктів. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Міжнародні відносини»*. 2017. № 6. С. 89–95.
- Худолій А. Концепт «ворог» в політичному дискурсі американських президентів (1989–2008 рр.). *Studia Methodologica*. 2014. № 39. С. 100–107.
- Adrian L. Taken by Midnight: A Midnight Breed Novel. London : Dell, 2010. 353 p.
- Atkinson K. Life After Life. London : Black swan, 2013. 623 p.
- Backman F. A Man Called Ove. Manchester : Atria Books, 2014. 346 p.
- Bronte C. Jane Eyre. Marmondsworth : Penguin Books, 1994. 448 p.
- Cleave C. Little Bee. Boston : Marysue Rucci Books, 2008. 271 p.
- Lakoff G., Johnson M. Metaphors we live by. Chicago : The University of Chicago Press, 1980. 242 p.
- Lawrence D.H. Lady Chatterley’s Lover. London : Penguin Classics, 2006. 400 p.
- MacGrath H. Arms and the Woman. New York : Hard Press, 2006. 198 p.
- Pratchett T. Lords and Ladies. San Francisco : HarperTorch, 2002. 400 p.
- Sheldon S. Master of the Game Text. New York : Warner Books, 2005. 496 p.

REFERENCES

- Hrihorian, A. I. (2024) Verbalizatsiia prykhovuvannia ta rozkryttia sekretu v anhliiskomovnomu kinodyskursi [Verbalization of Concealment and Disclosure of Secrets in English-Language Film Discourse]. *Mova. Literatura. Folklor: Collection of scientific works*, vol. 1, pp. 20–27.
- Dzherikh, O.S. (2018) “Kontsept” u suchasni kohnityvni linhvistytsi ta linhvokulturolohii: poniattia ta struktura [“Concept” in modern cognitive linguistics and linguoculturology: concept and structure]. *Typolohiia movnykh znachen u diakhronichnomu ta zistavnomu aspektakh*: Collection of scientific works of Vasyl Stus Donetsk National University, vol. 35–36, pp. 61–69.
- Dombrovska, S.A. (2023) Tema nehatsii u verbalizovanomu poli kontseptu LAZINESS [The theme of negation in the verbalized field of the concept of LAZINESS]. *Zapysky z romano-hermanskoii filolohii*: Collection of scientific works. Odesa: Feniks, vol. 1, pp. 121–127.
- Kovtun, N. M. (2014) Volia yak osnova sotsialnoi aktyvnosti: teoretyko-metodolohichniy analiz [Will as the basis of social activity: theoretical and methodological analysis]: monograph. Zhytomyr: Vydavnytstvo Yevenok O. O.
- Kozlova, T.O., Siedakova, M. V. (2020) Kontsept LOVE v anhliiskomovnomu tantsiuvalno-sportyvnomu dyskursi [The concept of LOVE in English-language dance and sports discourse]. *Lvivskyi filolohichniy chasopys*: Collection of scientific works, vol. 6. Lviv, pp. 96–100.
- Kolehaieva, I. M. (2018) Konstruiuvannia nominatyvnoho polia kontseptu: etapy ta odyntytsi [Construction of the nominative field of a concept: stages and units]. *Zapysky z romano-*

- hermanskoï filolohii*: Collection of scientific works. Odesa: Feniks. Vol. 1, pp. 121–127.
7. Odintsova, O.O. (2016) Kontsept “Power” u politychnomu dyskursi (na materialy anhlomovnoi prozy) [The concept of “Power” in political discourse (based on English prose)]. *Proceedings of the scientific conference of the teaching staff for the period 2015-2016*. Vinnytsia: Vasyl Stus Donetsk National University, vol. 2, pp. 30–33.
 8. Sobchyshyn, O. (2020) Fenomen liderstva u filosofii sotsialnoi roboty: retrospektyvnyi analiz [The Phenomenon of Leadership in Social Work Philosophy: A Retrospective Analysis]. *Social Work and Education*. Ternopil-Aberdeen, vol. 7(4), pp. 466–482.
 9. Fesyk, O. (2017) Kontsept doslidzhennia katehorii «miaka» ta «tverda» syla v rozviazanni mizhnarodnykh konfliktiv [The concept of research into the categories of “soft” and “hard” power in resolving international conflicts]. *Scientific Bulletin of the Lesya Ukrainka Eastern European National University*. Lutsk, vol. 6, pp. 89–95.
 10. Khudolii, A. (2014) Kontsept “voroh” v politychnomu dyskursi amerykanskykh prezidentiv (1989–2008 rr.) [The concept of “enemy” in the political discourse of American presidents (1989–2008)]. *Studia Methodologica*. Ternopil: Volodymyr Hnatyuk National Pedagogic University of Ternopil, vol. 39, pp. 100–107.
 11. Adrian, L. (2013) Taken by Midnight: A Midnight Breed Novel. London: Dell.
 12. Atkinson, K. (2013) Life After Life. London: Black swan.
 13. Backman, F. A. (2014) Man Called Ove. Manchester: Atria Books.
 14. Bronte, C. (1994) Jane Eyre. Marmondsworth: Penguin Books.
 15. Cleave, C. (2008) Little Bee. Boston: Marysue Rucci Books.
 16. Lakoff, G., Johnson, M. (1980) Metaphors we live by. Chicago: The University of Chicago Press.
 17. Lawrence, D.H. (2006) Lady Chatterley’s Lover. London: Penguin Classics.
 18. MacGrath, H. (2006) Arms and the Woman. New York: Hard Press.
 19. Pratchett, T. (2002) Lords and Ladies. San Francisco: HarperTorch.
 20. Sheldon, S. (2005) Master of the Game Text. New York: Warner Books.